

Miljø- og
Fødevareministeriet
Miljøstyrelsen

Vejledning til afkobling fra kloak og decentral rensning med udledning af industripildevand

UDKAST

Vejledning til afkobling
fra kloak og decentral
rensning med udledning
af industripildevand

Marts 2020

UDKAST

Indhold

1.	Indledning	4
1.1	Baggrund	4
1.2	Formål og begrænsning	4
1.3	Opbygning	5
2.	Generelt om central og decentral rensning af industrispildevand	6
3.	Tilslutningspligt og forsyningspligt	7
4.	Afkobling fra kloak	8
4.1	Samtidig sagsbehandling	8
4.2	Spildevandsplanen	8
4.3	Tilladelse til afkobling fra kloak	8
4.4	Forudsætninger for udledningstilladelse ved afkobling fra kloak	10
5.	Udledningstilladelse	12
5.1	Udledningstilladelse - vilkår	12
5.2	Indsatsbekendtgørelsen	13
5.3	Udledning til Natura 2000-område	13
5.4	Forhold til miljøvurdering (VVM)	13
5.5	Hydraulisk belastning	14
5.6	Naturbeskyttelsesloven	14
5.7	Planlovgivningen	14
5.8	Tidsbegrænsede vilkår	14
5.9	Ændring eller tilbagekaldelse af tilladelse	15
6.	Proces og klagevejledning	16
7.	Betaling for afledning af spildevand	17
7.1	Afledningsbidrag til kloak	17
7.2	Afledning af rensset spildevand til kloak	17
7.3	Reduktion af afledningsbidrag til kloak	18
7.4	Tilslutningsbidrag til kloak	19
7.5	Betaling til Skat for direkte udledning af spildevand	19
8.	Relevant lovgivning og vejledninger	20

1. Indledning

1.1 Baggrund

Denne vejledning tager udgangspunkt i en virksomhed, der ønsker at afkoble sig kloak og rense og udlede spildevandet selv.

For virksomheder, der f.eks. står med planer om at udvide produktionskapaciteten, kan virksomhedens aktuelle spildevandsforhold indgå i overvejelserne. En virksomhed, hvis spildevand er tilsluttet offentlig kloak, har f.eks. mulighed for at træde ud af spildevandsforsynings-selskabet. Det kræver ifølge spildevandsbekendtgørelsens § 16 bl.a.,

- at der ikke sker en væsentlig forringelse af spildevandsselskabets økonomi og tekniske funktion,
- at bestemmelser i bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter følges, samt
- at bekendtgørelse om miljømål for overfladevandområder og grundvand ikke tilsidesættes, og at den samlede spildevandsmængde ikke renses dårligere.

For virksomheder, som allerede har egen udledning og ønsker at udvide den, vil det især være kapitel 8 i vejledningen til bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter, som er relevant.

1.2 Formål og begrænsning

Reglerne om afkobling af spildevand findes i flere forskellige bekendtgørelser og er tillige beskrevet i andre vejledninger.

Formålet med denne vejledning er at give et overblik over gældende regler og processer i forbindelse med afkobling af industrispildevand fra kloak.

Vejledningen indeholder således ikke en detaljeret beskrivelse af alle forhold, men henviser til bekendtgørelser og andre vejledninger, hvor de enkelte forhold er beskrevet mere detaljeret. I forbindelse med sagsbehandlingen er det derfor nødvendigt at læse i bekendtgørelser og andre vejledninger, herunder især spildevandsvejledningen og vejledningen til bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

Nærværende vejledning fokuserer på virksomheders afkobling af industrispildevand. Afkobling af f.eks. sanitært spildevand og rent tag- og overfladevand er ikke beskrevet.

Vejledningen omfatter ikke nedsivning som alternativ til bortskaffelse af afkoblet industrispildevand. Dette er begrundet i, at det i spildevandsvejledningen kun anbefales at nedsive husspildevand der udgør mindre end 30 PE. Det er i spildevandsvejledningen anbefalet, at kommunalbestyrelsen bør være tilbageholdende med at meddele tilladelse til nedsivning af industrispildevand og tilsvarende spildevand med indhold af miljøfarlige forurenende stoffer.

Vejledningen henvender sig primært til kommunerne og til virksomheder, som overvejer afkobling fra kloak, men også andre interessenter vil kunne have interesse for dens indhold.

Vejledningen er alene retningsgivende for fortolkningen af lovgivningen, idet love og bekendtgørelser har forrang ved tvivl om gældende ret.

1.3 Opbygning

Nedenfor angives helt overordnet, hvad de forskellige afsnit beskriver:

Afsnit 1: Indledning

Afsnit 2: Generelle betragtninger omkring økonomi og miljø ved virksomheders afkobling fra kloaksystemet og egen rensning af spildevand.

Afsnit 3: Forholdene omkring forsynings- og tilslutningspligten for virksomheder og ejendomme, der er tilsluttet kloak.

Afsnit 4: Forholdene omkring selve afkoblingen og særlige krav til den efterfølgende udledningstilladelse.

Afsnit 5: Meddelelse af ny eller revideret udledningstilladelse til et vandområde.

Afsnit 6: Processen for afkobling fra kloak, og hvilke klagemuligheder der findes.

Afsnit 7: Gebyrer og hvad der skal betales ved forskellige former for bortskaffelse af spildevandet.

Afsnit 8: Oversigt og relevant lovgivning og vejledninger med link til dokumenterne.

UDKAST

2. Generelt om central og decentral rensning af industrispildevand

Det er som udgangspunkt ønskeligt, at spildevandsrensningen er så omkostningseffektiv som muligt, set i forhold til den enkelte forbruger/virksomhed og samfundsøkonomisk. For nogle former af spildevand kan det være en fordel at rense/forrense decentralt, mens andre former for spildevand med fordel kan renses på spildevandsforsyningsselskabernes renseanlæg. Der er ofte stordriftsfordele ved at rense i større renseanlæg.

Spildevandsforsyningsselskaberne har fået fastlagt en økonomisk ramme, der sætter en grænse for det samlede beløb, som spildevandsforsyningsselskaberne kan opkræve hos forbrugerne til dækning af de nødvendige omkostninger. Forsyningssekretariatet under Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen fastlægger den økonomiske ramme, som indeholder effektiviseringskrav til de enkelte spildevandsforsyningsselskaber, således at de løbende effektiviseringer kommer de tilsluttede brugere til gode.

Hvis en virksomhed udtræder af et spildevandsforsyningsselskab, kan dette således få økonomiske konsekvenser ikke blot for den pågældende virksomhed, der udtræder, men også for de øvrige ejendomme i spildevandsforsyningen. Det økonomiske aspekt indgår derfor i sagsbehandlingen af et ønske om udtræden af forsyningsselskabet.

Herudover er der en række miljømæssige begrænsninger og udfordringer forbundet med udledningen af rensset spildevand fra virksomheder til vandområder. Her er det især målsætninger i bekendtgørelse om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster, der kan have betydning for, i hvilket omfang en virksomhed kan udlede rensset spildevand direkte til et vandområde. En virksomhed må ikke forringe tilstanden af et målsat vandområde eller forårsage en merbelastning af et vandområde med det eller de stoffer, der er årsag til, at vandområdet ikke lever op til målsætningen. Samtidig må virksomhedens egen rensning og udledning helt grundlæggende ikke medføre en forøget belastning af miljøet som helhed, dvs. virksomhedens spildevand skal som udgangspunkt renses mindst lige så godt som det faktiske renseniveau i spildevandsforsyningsselskabets renseanlæg. Virksomhedens udlederkrav kan dermed som udgangspunkt ikke sættes lempeligere end de aktuelle niveauer for udledning fra det centrale renseanlæg.

3. Tilslutningspligt og forsyningspligt

Se spildevandsvejledningens kapitel 7.2 for generel information.

En virksomhed, der er tilsluttet kloak, har som udgangspunkt en tilslutningspligt jf. miljøbeskyttelseslovens § 28, stk. 4. Spildevandsforsyningsgesellschaft har samtidig en tilsvarende forsyningspligt over for virksomheden, hvor forsyningspligten fremgår af den kommunale spildevandsplan, jf. miljøbeskyttelseslovens § 32 b, stk. 1. Forsyningspligten for en virksomhed kan være afgrænset mere eller mindre i spildevandsplanen, f.eks.:

- kun gælde proces- og husspildevand, og ikke tag- og overfladevand
- være begrænset til en maksimal belastning i PE eller anden angivelse, såsom mængde spildevand
- være geografisk afgrænset til dele af en matrikel

Med spildevandsplanen sikres, at den samlede afledte spildevandsmængde fra oplandet ikke overstiger den godkendte kapacitet på spildevandsforsyningsgesellschafternes renseanlæg.

Kommunen skal være opmærksom på, at såvel en ny tilslutningstilladelse som en udvidelse af en eksisterende tilslutningstilladelse (f.eks. pga. en udvidelse af virksomheden) efter miljøbeskyttelseslovens § 28, stk. 3, ikke må medføre, at spildevandsforsyningsgesellschaft ikke kan overholde sin gældende udledningstilladelse, jf. spildevandsbekendtgørelsens § 13, stk. 3. Hvis der f.eks. ønskes en større belastning fra et opland end forudsat i spildevandsplanen, vil spildevandsplanen skulle revideres. Er der tale om en væsentligt forøget belastning fra et opland f.eks. ved ændring i mængden eller sammensætningen af det spildevand, der tilføres, skal renseanlægget tillige have en fornyet udledningstilladelse, jf. spildevandsbekendtgørelsens § 2, stk. 1. Kommunen afgør om ændringen er væsentlig, jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 2.

4. Afkobling fra kloak

4.1 Samtidig sagsbehandling

Se spildevandsvejledningens kapitel 8 for generel information.

Afkobling fra kloak kræver flere forskellige tilladelser, hvor det vil være formålstjeneligt at koordinere arbejdet. F.eks. må kommunen ikke give en tilladelse til afkobling fra kloak før, der er givet en godkendelse til alternativ bortskaffelse, jf. spildevandsbekendtgørelsens § 16 stk. 2. Imidlertid kan der ikke gives en tilladelse til direkte udledning før godkendelsen til afkobling er givet, da der vil være tilslutningspligt til kloakken indtil tilladelsen til afkobling er givet. Det bør tilstræbes, at de to afgørelser gives samtidigt. Alternativt kan tilladelsen til direkte udledning gives under forudsætning af, at kommunen godkender afkobling fra kloak. Tilsvarende kan der spares tid ved ikke at behandle en ansøgning om direkte udledning, hvis det hurtigt står klart, at en afkobling ikke kan finde sted på grund af f.eks. spildevandsforsyningsselskabets økonomi, jf. bekendtgørelsens § 16, stk. 1, nr. 3 og denne vejlednings afsnit 4.2.

4.2 Spildevandsplanen

Før en virksomhed kan afkoble sig helt eller delvist fra spildevandsforsyningsselskabets kloak, skal det fremgå af kommunens spildevandsplan, at kommunen er indstillet på at tillade afkobling. Det fremgår af spildevandsbekendtgørelsens § 16, stk. 1, nr. 1 og § 5, stk. 1, nr. 3. Det skal fremgå af den gældende spildevandsplan, dvs. planen (eller tillægget hertil) skal være endeligt vedtaget, jf. spildevandsbekendtgørelsens § 7. Det er således ikke nok, at det fremgår af et udkast til en spildevandsplan.

Kommunen kan være mere eller mindre konkret i sin angivelse i spildevandsplanen, men det skal som minimum fremgå, hvilke ejendomme, der er tale om, og om der er begrænsninger i forhold til, hvilke typer af spildevand, kommunen vil tillade afkoblet, og det bør fremgå hvilke spildevandsmængder (f.eks. angivet i PE), der planlægges afkoblet og hvilke der fortsat planlægges afledt til forsyningens renseanlæg. Spildevandsplanen skal bringes i overensstemmelse med den planlagte ændrede afledning, enten via en revideret spildevandsplan eller et tillæg til spildevandsplanen.

Når kommunen har givet en godkendelse til afkobling efter spildevandsbekendtgørelsens § 16, stk. 1 skal spildevandsplanen ændres, så den bringes i overensstemmelse med ændrede oplande og udledningspunkter, jf. bekendtgørelsens § 16 stk. 3.

4.3 Tilladelse til afkobling fra kloak

Det er kommunen, der giver tilladelse til hel eller delvis afkobling fra kloak, jf. spildevandsbekendtgørelsens § 16, stk. 1. Tilladelsen kan være afgrænset til f.eks. processpildevand, mens sanitært spildevand fortsat skal være tilsluttet kloak. Tilladelsen kan kun gives, hvis følgende forudsætninger er opfyldt:

- 1) Der er overensstemmelse med kommunalbestyrelsens plan for bortskaffelse af spildevand i kommunen, jf. bekendtgørelsens § 5 stk. 1 nr. 3.
- 2) Der er enighed herom mellem grundejeren og kommunalbestyrelsen.
- 3) Der sker ikke en væsentlig forringelse af spildevandsforsyningsselskabets samlede økonomi.
- 4) Spildevandsforsyningsselskabet kan fortsat fungere teknisk forsvarligt.

Herudover forudsætter det, at tilladelse til alternativ bortskaffelse eller afledning er meddelt.

For uddybning af den **1. forudsætning** om overensstemmelse med spildevandsplanen i forbindelse med tilladelse til afkobling fra kloak se afsnit 4.2 ovenfor.

Den **2. forudsætning** om enighed mellem grundejer og kommunalbestyrelsen medfører, at kommunen ikke kan pålægge en virksomhed at afkoble sig kloakken helt eller delvist, hvis virksomheden ikke er indforstået med det. Omvendt kan en virksomhed heller ikke ensidigt kræve over for kommunen, at der gives tilladelse til afkobling.

Den **3. forudsætning** er, at der ikke må ske en væsentlig forringelse af spildevandsforsynings-selskabets samlede økonomi. Dette kan eksempelvis være tilfældet, hvis en virksomhed, der ønsker at afkoble sig spildevandsforsyningen, har så stor produktion af spildevand, at det udgør en væsentlig del af det håndterede spildevand på et eller flere af spildevandsforsynings-selskabets anlæg.

Alt afhængigt af den udtrædende virksomheds andel af spildevandsforsynings-selskabets samlede økonomi kan spildevandsforsynings-selskabet både opleve en økonomisk gevinst eller tab ved, at virksomheder, der hidtil har været tilsluttet, får tilladelse til at udtræde af spildevandsforsyningen. Det kan således få økonomiske konsekvenser ikke blot for den pågældende virksomhed, der udtræder, men også for de øvrige ejendomme i spildevandsforsyningen.

Ved afkobling af industrispildevand fra kloak kan spildevandsselskabet f.eks. stå tilbage med et overdimensioneret renseanlæg, der fortsat skal drives og afskrives, og hvor udgifterne hertil kun kan dækkes af de resterende forbrugere. Bestemmelsen skal derfor bl.a. være med til at sikre, at spildevandsforsynings-selskabets øvrige forbrugere ikke oplever væsentligt forøgede priser på afledning i sådan et tilfælde.

Det er vigtigt, at spildevandsforsynings-selskabet fortsat har likviditet til at dække de nødvendige omkostninger og dermed overholder deres økonomiske ramme. Som angivet ovenfor er den økonomiske ramme fastlagt af Forsyningssekretariatet (del af Konkurrence og Forbrugerstyrelsen), og rammen sætter en grænse for det samlede beløb, som spildevandsforsynings-selskaberne kan opkræve hos forbrugerne til dækning af de nødvendige omkostninger. Det er desuden vigtigt, at der ved en virksomheds udtrædelse ikke sker en sådan forringelse af spildevandsforsynings-selskabets økonomi, at omkostningerne for de tilbageblevne forbrugere enten forhøjes væsentligt, eller at udtræden sker på bekostning af spildevandsforsynings-selskabets nødvendige opgaver, herunder renoverings- og fornyelsestiltag af ledningsnet og renseanlæg.

Der kan desuden ske væsentlig forringelse af spildevandsforsynings-selskabets samlede økonomi, hvis spildevandsforsynings-selskabet er nødt til at foretage investeringer i renseanlægget for at sikre fortsat stabil drift og overholdelse af anlæggets udledningstilladelser (se uddybning af 4. forudsætning nedenfor).

Det er kommunen, der vurderer, om en konkret forringelse af den samlede økonomi er "væsentlig". Ved kommunens vurdering bør der også ses på muligheden for hvor mange ejendomme i alt, der har mulighed for at udtræde af spildevandsforsyningen, og hvad de samlede økonomiske konsekvenser kan blive for de øvrige forbrugere.

Den **4. forudsætning** der sikrer, at spildevandsforsynings-selskabet fortsat kan fungere teknisk forsvarligt, kommer f.eks. i spil, hvis virksomhedens spildevand er en så væsentlig del af den samlede belastning for spildevandsforsynings-selskabets renseanlæg, at anlægget ikke vil kunne fungere stabilt og overholde sin udledningstilladelse i en situation, hvor virksomhedens

spildevand ikke længere indgår i belastningen. Baggrunden herfor kan være, at spildevandsforsyningsselskabets renselanlæg er biologisk og driftsmæssigt udbygget og tilpasset til at behandle den konkrete blanding af spildevand, hvoraf virksomhedens spildevand udgør en væsentlig andel.

Det er kommunen, der vurderer, om spildevandsforsyningsselskabets anlæg fortsat kan fungere "teknisk forsvarligt".

Ud over de 4 forudsætninger gælder, at godkendelse til alternativ bortskaffelse af spildevandet, skal være givet, før kommunen kan give tilladelse til afkobling, jf. spildevandsbekendtgørelsens § 16, stk. 2 Dette er nærmere beskrevet ovenfor i afsnit 4.1

Forudsætningerne for selve tilladelsen til den alternative håndtering af spildevand ved afkobling fra kloak gennemgås herunder i afsnit 4.4.

4.4 Forudsætninger for udledningstilladelse ved afkobling fra kloak

Som udgangspunkt er det kommunen, der meddeler tilladelse til udledning af industrispildevand, jf. miljøbeskyttelseslovens § 28, stk. 1. Undtagelsen er udledning af industrispildevand fra listevirksomheder, hvor godkendelseskompetencen for en mindre del af virksomhederne er henlagt til Miljø- og Fødevareministeren, jf. miljøbeskyttelseslovens § 28, stk. 2, og § 40. For listevirksomheder gives tilladelsen som en del af miljøgodkendelsen, jf. miljøbeskyttelseslovens § 34 stk. 5 uanset hvem der er myndighed.

Udgangspunktet for en tilladelse til udledning af industrispildevand er spildevandsbekendtgørelsen med tilhørende vejledning, indsatsbekendtgørelsen med tilhørende vejledning, samt bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og havområder. Tilladelsen skal også forholde sig til anden lovgivning, som anført i afsnit 5. Der er dog en række forudsætninger, der skal være opfyldt, for at tilladelsesmyndigheden kan meddele tilladelse til alternativ bortskaffelse, jf. spildevandsbekendtgørelsens § 16, stk. 2:

- 1) *Målene for kvaliteten og anvendelsen af vandløb, søer og kystvande samt målene for anvendelse og beskyttelse af grundvandet, som fastsat i bekendtgørelse om henholdsvis miljømål og indsatsprogrammer udstedt i medfør af lov om vandplanlægning ikke tilsidesættes.*
- 2) *Kravene i bekendtgørelsens kapitel 10 fastholdes, uanset at der sker reduktion i den godkendte kapacitet.*
- 3) *Den samlede spildevandsmængde renses ikke dårligere end hidtil.*

Når virksomheden er trådt ud af spildevandsforsyningsselskabet, skal en ny direkte udledning fra virksomheden indføres i spildevandsplanen.

Den **1. forudsætning** skal sikre, at forpligtelserne i bekendtgørelse om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster ikke tilsidesættes. Rammerne for, hvorledes dette sikres i forbindelse med udledningstilladelser, er angivet i § 8 i bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

Miljøstyrelsen har udarbejdet en vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter, hvor bl.a. bestemmelserne i § 8 i bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter forklares.

Godkendelser til udledning af miljøfarlige forurenende stoffer skal endvidere følge reglerne i bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og havområder. Disse regler skal sikre, at udledningen ikke medfører overskridelse i vandområder af de fastsatte miljøkvalitetskrav, og ikke medfører øget forurening. Der findes ikke en samlet vejledning til denne bekendtgørelse, men der findes en række [spørgsmål og svar](#) om bekendtgørelsen på Miljøstyrelsens hjemmeside, som vejleder herom.

Kravet om, at den samlede spildevandsmængde ikke renses dårligere end hidtil er uafhængigt af bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter og er således et minimumskrav for udledningen.

Forudsætning 2 handler om udlederkrav til spildevandsforsyningsselskabets renseanlæg. Hvis en virksomhed, som har f.eks. kvælstofholdigt spildevand afkobles fra kloakken og renser selv, vil der på længere sigt kunne ske en merudledning, med mindre den godkendte kapacitet af selskabets renseanlæg nedskrives tilsvarende. Kommunen skal derfor forholde sig til, om der skal ske en revision af spildevandsforsyningsselskabets udledningstilladelse.

Spildevandsbekendtgørelsens kapitel 10 "Særligt om udledning fra og kontrol med renseanlæg, der er ejet af et spildevandsforsyningsselskab" omhandler krav til egenkontrol og udlederkrav, der bl.a. tager udgangspunkt i renseanlæggets godkendte kapacitet. Hvis en større virksomheds spildevand afkobles kloakken, og dette medfører, at spildevandsforsyningsselskabets renseanlæggets kapacitet reduceres, skal de hidtidige udlederkrav efter spildevandsbekendtgørelsens § 22 og krav om egenkontrol efter spildevandsbekendtgørelsens bilag 1 oprettholdes. Dette fremgår af spildevandsbekendtgørelsens § 16, stk. 2 nr. 2.

Det fremgår af *forudsætning 3*, at den samlede spildevandsmængde ikke må renses dårligere end hidtil. I praksis fortolker Miljøstyrelsen dette krav således, at koncentrationerne i den nye udledningstilladelse ikke må være højere end den hidtidige koncentration i udløbet fra spildevandsforsyningsselskabets renseanlæg. Vurderingen skal således tage udgangspunkt i den aktuelle udledning fra spildevandsforsyningsselskabets renseanlæg, og ikke i renseanlæggets udledningstilladelse. Ofte vil den reelle udledning fra spildevandsforsyningsselskabets renseanlæg ligge væsentligt lavere end udlederkravene.

Den hidtidige udledning opgøres ved at se på en repræsentativ historisk udledning, f.eks. alle målinger over de sidste 2 eller 3 år eller en tilsvarende repræsentativ periode.

Myndigheden kan opgøre den hidtidige udledning som den gennemsnitlige udledning eller medianværdien, hvis datasættet indeholder outliers.

Hvis den hidtidige udledning opgøres som middel eller medianværdi, bør vilkårene i den nye udledningstilladelse kontrolleres som transportkontrol efter DS 2399 med en koncentration svarende til den opgjort middel eller medianværdi i udløb fra spildevandsforsyningsselskabets renseanlæg. Ved transportkontrol kontrolleres på statistisk grundlag, om den gennemsnitlige udledning overholder de fastsatte udlederkrav. Metoden afvejer både udlederens og recipients risiko, således at der er lille risiko for at kontrollen forkastes selv om udledningen faktisk overholder, og for at kontrollen accepteres, selv om udledningen faktisk overskrider. Ved brug af transportkontrol skal der udtages mindst 6 og helst 12 eller flere årlige prøver.

Opgørelse af den hidtidige udledning og fastsættelse af udlederkrav kan eventuelt ske i totale mængder, f.eks. kg/dg. Dette kan eksempelvis være aktuelt, hvis virksomheden i forbindelse med egen rensning ændrer vandmængde, f.eks. hvis den kan genanvende en del af det rensede spildevand i stedet for at lede det ud.

5. Udledningstilladelse

Se spildevandsvejledningen (især kapitel 9) og vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter (især kapitel 8) for generel og vigtig information. For listevirksomheder henvises der til supplerende oplysninger i miljøgodkendelsesvejledningen.

For listevirksomheder er krav til indhold i ansøgningen beskrevet i bilag 3 og 4 til godkendelsesbekendtgørelsen. For andre virksomheder fasttætter kommunalbestyrelsen, hvilke oplysninger, ansøgningen skal indeholde.

Nedenstående er en kort opsummering af væsentlige forhold, som bør indgå i sagsbehandling af en udledningstilladelse. For fyldestgørende beskrivelse henvises til de ovenfor nævnte vejledninger.

5.1 Udledningstilladelse - vilkår

Der kan stilles de vilkår, som vurderes at være relevante for miljøbeskyttelsen, jf. spildevandsbekendtgørelsens § 66, stk. 1. Det kan f.eks. være vilkår om udløbskoncentrationer og egenkontrol, men det kan også være krav til sikker håndtering af spildevandet ved driftsstop på rensplanlægget.

Hvis udledningen indeholder miljøfarlige forurenende stoffer, som skal reguleres, skal udledningstilladelsen leve op til kravene i bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og havområder. I denne bekendtgørelse er der i § 6 fastsat krav vedrørende fastlæggelse af vilkår.

Hvis en virksomhed omfattet af bilag 1 i godkendelsesbekendtgørelsen, med direkte udledning af spildevand skal have en ny miljøgodkendelse, kan den være omfattet af BAT-konklusioner og BAT reference dokument (BREF). EU Kommissionen vedtager bindende BAT konklusioner, som indeholder bindende BAT associerede emissionsintervaller (BAT-AEL) for udledning af en række stoffer. I disse tilfælde må udledningstilladelsen som hovedregel ikke indeholde krav, som er lempeligere end de vedtagne BAT-AEL. I nogle tilfælde kan hensynet til det modtagende vandområde betyde, at der skal stilles udlederkrav, som er skrapere end BAT-AEL. Dette fremgår af § 5 i bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og havområder.

Hvis virksomheden udleder store mængder næringssalte, mere end 22 tons kvælstof pr år og/eller mere end 7,5 tons fosfor pr år, skal ansøgningen behandles efter spildevandsbekendtgørelsens kapitel 11.

I henhold til bekendtgørelsens § 26, stk. 1, skal udledningen af kvælstof og fosfor i sådanne tilfælde nedbringes mest muligt ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, jf. miljøbeskyttelseslovens § 3, medmindre indsatsbekendtgørelsen stiller strengere krav af hensyn til kvaliteten af vandområderne.

I henhold til § 28 skal tilladelsen indeholde vilkår for den tilladte udledning af kvælstof og fosfor, herunder fastsættelse af den egenkontrol, som virksomheden skal foretage.

5.2 Indsatsbekendtgørelsen

Ved meddelelse af en udledningstilladelse/miljøgodkendelse skal det sikres, at fastlagte miljømål for overfladevandsområder og grundvandsforekomster, ikke forhindres opfyldt.

I bilag 1 til vandområdeplanerne er der opgjort et teoretisk indsatsbehov for kvælstof til kystvande. I bilag 2 til vandområdeplanerne er der opgjort et teoretisk indsatsbehov for fosfor til søer. Disse teoretiske indsatsbehov er nærmere beskrevet i vejledningen til bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

Ved meddelelse af en ny udledningstilladelse/miljøgodkendelse og ved revision af en gældende udledningstilladelse/miljøgodkendelse skal der tages stilling til bestemmelserne i § 8 i bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

5.3 Udledning til Natura 2000-område

Ved ønske om ny eller udvidet udledning til Natura 2000-område eller andet internationalt beskyttelsesområde skal ansøgningen vurderes efter habitatbekendtgørelsen. Tilladelsesmyndigheden skal, ud fra objektive kriterier, foretage en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt (§ 6 stk. 1 i habitatbekendtgørelsen). Hvis myndigheden vurderer, at projektet kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en konsekvensvurdering (§ 6, stk. 2). Hvis det ud fra den bedste videnskabelige viden på området uden rimelig tvivl kan fastslås, at aktiviteten ikke har skadelige virkninger for den pågældende lokalitets integritet, kan der meddeles tilladelse til det konkrete projekt/plan. Vurderingerne efter habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 1 og 2 skal fremgå af afgørelsen (§ 6, stk. 4), og derfor anføres i udledningstilladelsen/miljøgodkendelsen.

Vurderingerne skal også foretages, hvis en udledning kan skade nedstrøms beliggende Natura 2000-områder.

5.4 Forhold til miljøvurdering (VVM)

Renseanlæg er omfattet af pkt. 11c på bilag 2 i lov om miljøvurdering (VVM). Anlæg og ændringer af renseanlæg skal derfor screenes efter lovens kapitel 8 i forbindelse med udarbejdelse af ny udledningstilladelse, jf. lovens bilag 2 pkt. 13a. Screeningsafgørelsen skal, i henhold til § 22 i lov om miljøvurdering, altid foreligge senest 90 dage efter at bygherre har fremlagt de nødvendige oplysninger. Screeningen kan føre til, at der skal udarbejdes en miljøvurdering (VVM).

Hvis et nyt renseanlæg har en kapacitet på over 150.000 PE, vil det være omfattet af lovens bilag 1 pkt. 13 og der vil være direkte pligt til udarbejdelse af miljøvurdering (VVM). Tilsvarende er der direkte pligt til udarbejdelse af miljøvurdering (VVM), hvis et eksisterende renseanlæg udvides, således at den samlede kapacitet overskrider 150.000 PE.

Mange virksomheder vil i forvejen være omfattet af reglerne om miljøvurdering. Ændringer i afledning af spildevand fra spildevandsforsyningsselskabets renseanlæg til direkte udledning skal i sådanne tilfælde vurderes efter reglerne om miljøvurdering, jf. lovens bilag 2 pkt. 13a.

5.5 Hydraulisk belastning

Ud over belastning med næringsstoffer og miljøfarlige forurenende stoffer skal myndigheden også i relevant omfang tage hensyn til det modtagende vandområdes hydrauliske kapacitet i sin afgørelse. Det vil som hovedregel være ved udledning til vandløb, men kan også have betydning ved udledning til mindre søer. Myndigheden kan som konsekvens heraf eventuelt stille vilkår om neddrosling eller udligning af udledningen, eller særlige krav til selve udledningspunktet for at undgå uacceptable påvirkninger som følge af udledningens hydrauliske belastning.

I nogle tilfælde vil middelbelastningen fra en virksomheds processpildevand rent hydraulisk være af mindre betydning, set i sammenligning med belastningen med tag- og overfladevand ved regn.

5.6 Naturbeskyttelsesloven

Naturbeskyttelseslovens § 3 omfatter søer og vandløb, samt heder, moser og lignende, strandenge og strandsumpe samt ferske enge og biologiske overdrev. Der må ikke foretages ændringer i tilstanden af de beskyttede naturtyper. Beskyttelsesordningen er ikke til hinder for, at arealernes hidtidige benyttelse fortsættes. Forbuddet mod tilstandsændringer gælder således både ved etablering af fysiske anlæg i disse områder og ved udledning til disse områder. Efter naturbeskyttelsesloven § 65, stk. 2, kan der i særlige tilfælde dispenseres fra forbuddet i § 3. Det er kommunerne, der administrerer reglerne i § 3, hvilket betyder, at det ligeledes er kommunerne, som meddeler eventuelle dispensationer fra naturbeskyttelseslovens § 3.

Derudover er der i naturbeskyttelseslovens beskyttelseslinjer langs kystområder, søer og åer, skove, fortidsminder og kirker. Reglerne for, hvad der må foretages inden for disse beskyttelseslinjer administreres af forskellige myndigheder.

Der henvises til vejledning til naturbeskyttelsesloven, som beskriver disse regler nærmere.

5.7 Planlovgivningen

Opførelse af nye renselanlæg mm kan kræve ændringer i plangrundlaget i form af kommuneplaner, lokalplaner eller landzonetilladelser. Denne planlægning forestås af kommunen, som er myndighed for eventuelle fortolkninger, ændringer eller dispensationer i forhold til det eksisterende plangrundlag.

5.8 Tidsbegrænsede vilkår

Myndigheden er ikke afskåret fra at gøre vilkår, f.eks. grænseværdier og analysefrekvens, tidsbegrænsede. F.eks. kan myndigheden fastsætte en given analysefrekvens for de første 1 eller 2 år efter tilladelsens ikrafttræden, og en reduceret analysefrekvens derefter. Ligeledes kan myndigheden fastsætte en given grænseværdi for en fastsat årrække efter tilladelsens ikrafttræden, og en reduceret grænseværdi derefter.

Derimod kan det ikke tilrådes at gøre en tilladelse som helhed tidsbegrænset. Det skyldes det juridisk problematiske i at lade en tilladelse ophøre uden at være sikker på, at der er en ny tilladelse i stedet (eller aktiviteten ophører helt). Derfor tilrådes det i denne situation at beskrive i tilladelsen, hvorledes processen i forhold til at meddele en ny tilladelse tænkes gennemført.

5.9 Ændring eller tilbagekaldelse af tilladelse

Jf. miljøbeskyttelseslovens § 30, stk. 1, har tilsynsmyndigheden mulighed for at ændre vilkår i en udledningstilladelse efter miljøbeskyttelseslovens § 28. Det kan f.eks. ske hvis tidligere fastsatte vilkår må anses for utilstrækkelige eller uhensigtsmæssige.

Hvis en tilladelse til merudledning, mod forventning og på trods af vurderingen, viser sig at medføre enten en forringelse af tilstanden eller forhindre målopfyldelse, kan tilsynsmyndigheden således ændre i vilkår for at imødegå dette. En virksomhed har dermed ikke, via en udledningstilladelses vilkår, vundet en blivende ret til at udlede med de krav, der er sat i udledningstilladelsen. Forholdene, herunder eksempelvis manglende målopfyldelse i vandområdet på trods af gennemførelse af alle indsatser i vandområdeplanerne, kan medføre, at tilsynsmyndigheden bliver nødt til at stramme eksisterende vilkår. En sådan ændring af vilkår eller tilbagekaldelse medfører ikke kompensation til virksomheden.

Hvis udledningstilladelsen er givet som en del af en miljøgodkendelse efter miljøbeskyttelseslovens § 33, vil udledningen være omfattet af retsbeskyttelse efter miljøbeskyttelseslovens § 41a, stk. 1, hvilket betyder, at godkendelsen ikke kan ændres inden 8 år fra udstedelsesdatoen med mindre en ændring kan begrundes ud fra et af punkterne 1 til 7 i miljøbeskyttelseslovens § 41a, stk. 2.

UDKAST

6. Proces og klagevejledning

Kommunen udarbejder en spildevandsplan eller tillæg hertil med hjemmel i miljøbeskyttelseslovens § 32, stk. 1.

Kommunens udkast til spildevandsplan, hvor af bl.a. skal fremgå de ejendomme, hvor kommunen er indstillet på at ophæve tilslutningspligten, skal forhandles med spildevandsforsynings-selskabet, inden det sendes i offentlig høring i mindst 8 uger inden den endelige vedtagelse, jf. spildevandsbekendtgørelsens § 6.

Kommunens endeligt vedtagne spildevandsplan kan ikke påklages, jf. miljøbeskyttelseslovens § 32, stk. 3.

Kommunen giver tilladelse til udledning af spildevand med hjemmel i miljøbeskyttelseslovens § 28, hhv. stk. 1 eller stk. 2. For virksomheder omfattet af godkendelsespligten i miljøbeskyttelseslovens kapitel 5 giver kommunen eller Miljøstyrelsen tilladelse til udledning som en del af miljøgodkendelsen efter miljøbeskyttelseslovens § 33. For processpildevand kan afgørelsen normalt påklages jf. miljøbeskyttelseslovens 91, stk. 1, eftersom der ofte er tale om udledninger over 30 PE eller vand, som ikke kan omregnes til PE. Se spildevandsbekendtgørelsens § 18 og § 42. Godkendelser efter § 33 kan altid påklages af klageberettigede.

Kommunen giver tilladelse til afkobling fra kloak med hjemmel i spildevandsbekendtgørelsens § 16, stk. 1. Kommunens afgørelse kan påklages jf. miljøbeskyttelseslovens 91, stk. 1.

7. Betaling for afledning af spildevand

Energistyrelsen er ressortmyndighed for regler om betaling for tilslutning og tilledning til forsyningsselskabernes anlæg, som er beskrevet i afsnit 7.1 til 7.4. For nærmere oplysninger henvises til [Energistyrelsens hjemmeside](#).

7.1 Afledningsbidrag til kloak

Virksomheder betaler årligt et vandafledningsbidrag for afledning af spildevand til kloakken, jf. betalingslovens § 2 a, stk. 1. Derimod betales ikke afledningsbidrag for afledning af hverken tag- og overfladevand, der ikke genanvendes, eller vand fra omfangsdræn, jf. betalingslovens § 2 a, stk. 2. Spildevandselskabet kan vælge at opdele afledningsbidraget i en fast og en variabel del. Den faste del betales per stikledning frem til ejendoms grundgrænse og den variable del betales per kubikmeter afledt spildevand ganget med de af spildevandsforsyningsselskabets fastsatte og af kommunalbestyrelsen godkendte kubikmetertakster, jf. betalingslovens § 2 a, stk. 7.

Herudover kan virksomheder være omfattet af reglerne om betaling af særbidrag, jf. betalingslovens § 2 a, stk. 9 og bekendtgørelse om særbidrag for særligt forurenede spildevand, hvis virksomheden afleder særligt forurenede spildevand til kloak, og det særligt forurenede spildevand giver anledning til særlige foranstaltninger i forbindelse med etablering og drift af spildevandsforsyningsselskabets spildevandsanlæg.

Taksterne for afledningsbidrag fastlægges årligt af spildevandsforsyningsselskabet og godkendes af kommunalbestyrelsen.

Virksomheder, der er helt afkoblet fra kloak

Virksomheder, der er afkoblet fra kloak betaler hverken afledningsbidrag eller et eventuelt særbidrag til spildevandselskabet. Der betales spildevandsafgift til Skat, se afsnit 7.5.

Virksomheder, der er delvist afkoblet fra kloak

Hvis virksomheden både har egen udledning til vandområde og afledning til kloak, betales der variabelt afledningsbidrag og eventuelt særbidrag for det spildevand, der afledes til kloakken. Virksomheden betaler også en eventuel fast del af afledningsbidraget for at være tilsluttet kloak. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis virksomheden har egen rensning og udledning af processpildevandet, mens virksomhedens sanitære spildevand fortsat afledes til kloak.

7.2 Afledning af rensede spildevand til kloak

Selvom en virksomhed ønsker at afkoble sit spildevand fra kloakken og rense og udlede det selv, kan der være situationer, hvor virksomheden fortsat ønsker at aflede det rensede spildevand til kloak i stedet for et vandområde. Eksempler på dette kunne være:

- Virksomheden har brug for en midlertidig afledning til kloak (fælles-, spildevands- eller regnvandskloak) indtil en egen ledning til vandområdet bliver etableret.
- Virksomheden og/eller spildevandsforsyningsselskabet ønsker det rensede spildevand afledt til regnvandskloakken i stedet for spildevands- eller fælleskloakken for derved at aflaste rensenanlægget.

Den konkrete tilladelse til tilslutning til kloak meddeles af kommunen, jf. miljøbeskyttelseslovens § 28, stk. 3, uanset om tilslutningen kan karakteriseres som midlertidig eller permanent. Kommunen skal i den forbindelse sikre, at tilslutningen er i overensstemmelse med spildevandsplanen. Det er kommunen, der vurderer, om tilslutningen kan ske inden for rammerne af den eksisterende spildevandsplan, eller om der kræves en ny spildevandsplan eller tillæg her-til (se også afsnit 3 om tilslutningspligt og forsyningspligt). Det er ligeledes kommunen, der tager stilling til, om en konkret udledning af rensset spildevand f.eks. kan ske til regnvandskloakken, hvis det kan ske uden risiko. Kommunen vurderer i sådant tilfælde desuden, om udløb fra regnvandskloakken skal have ny udledningstilladelse. Der skal betales vandafledningsbidrag uanset om der er tale om tilledning til ledning i fællessystem eller til regnvandsledning i separatsystem, da begge ledningssystemer er dele af det offentlige spildevandsanlæg.

7.3 Reduktion af afledningsbidrag til kloak

Spildevandsforsyningsselskabet kan efter en konkret vurdering nedsætte eller fritage for betaling af vandafledningsbidraget, jf. betalingslovens § 2 b. Muligheden for at reducere afledningsbidraget afhænger alene af spildevandets karakter, og afhænger ikke af, hvilken kloak spildevandet afledes til. Det er dermed ikke afgørende, om afledningen sker til regnvandskloakken eller spildevands- eller fælleskloakken, men alene om spildevandet er af en type, som er omfattet af betalingslovens bestemmelser om reduktion af afledningsbidraget.

Følgende typer af spildevand er omfattet af betalingslovens § 2 b:

1. Vand fra afværgepumpninger, hvis det giver anledning til færre omkostninger for spildevandsforsyningsselskabet end tilledning af almindeligt spildevand, og når samfundsmæssige og miljømæssige hensyn taler herfor.
2. Filterskyllevand og kølevand, hvis det giver anledning til færre omkostninger for spildevandsforsyningsselskabet end tilledning af almindeligt spildevand, og når miljømæssige hensyn taler herfor.
3. Genanvendt regnvand jf. reglerne i drikkevandsbekendtgørelsens § 4, hvis miljømæssige hensyn taler herfor.

Spildevandsforsyningsselskabet skal i hvert tilfælde foretage en konkret vurdering af den ønskede afledning, under hensyntagen til de kriterier, der skal opfyldes for hver enkelt type af spildevand. Det er selskabet, der vurderer, om kriterierne for f.eks. færre omkostninger og samfundsmæssige hensyn er opfyldt.

§ 2 b, stk. 1-3 er udtømmende, og det er kun de tilfælde, der her er nævnt, som er omfattet af muligheden for nedsættelse eller fritagelse for betaling. Lokalt rensset spildevand, jf. afsnit 7.2, er således ikke omfattet af muligheden.

Der er mulighed for, at en virksomhed kun betaler for brugen af spildevandsforsyningens spildevandsrensaneanlæg. Dette forudsætter, at virksomheden for egne regning finansierer og vedligeholder en transportledning til spildevandsrensaneanlægget, jf. betalingsloven § 2 a, stk. 3. Etablering af en sådan ledning forudsætter, at muligheden fremgår af kommunens spildevandsplan, jf. spildevandsbekendtgørelsens § 5, stk. 1, nr. 4.

7.4 Tilslutningsbidrag til kloak

Virksomheder betaler et tilslutningsbidrag for at blive tilsluttet kloak, jf. betalingslovens § 2.

Ved afkobling af hele eller dele af virksomhedens spildevand fra kloakken kan spildevandsforsynings-selskabet i særlige situationer vælge at tilbagebetale hele eller dele af tilslutningsbidraget, men selskabet kan også kræve en økonomisk kompensation for ophævelse af tilslutningspligten. De nærmere regler fremgår af betalingslovens § 4 a, stk. 1. Se desuden vejledning til betalingsloven for nærmere detaljer.

Spildevandsforsynings-selskabet skal i hvert tilfælde foretage en konkret vurdering. Selskabets vurdering bør kun bero på spildevandsforsynings-selskabets egen drift og økonomi og ikke tage hensyn til virksomhedens økonomiske interesser.

Som udgangspunkt bør der ikke ske tilbagebetaling ved afkobling af en virksomheds spildevand fra kloakken, da spildevandsforsynings-selskabet allerede har afholdt anlægsomkostningerne til etablering af kloakeringen og håndteringen af spildevandet fra virksomheden. Der kan dog være tilfælde, hvor det er relevant at afvige fra dette.

Krav om økonomisk kompensation

Som det fremgår af tidligere afsnit kan der være situationer, hvor afkoblingen af en virksomheds spildevand kan medføre forøgede omkostninger for selskabet. I den situation kan det være relevant for spildevandsforsynings-selskabet at kræve en økonomisk kompensation, jf. betalingsloven § 4 a, stk. 1. Se bl.a. afsnit 4.3 om kriterierne for kommunens tilladelse til afkobling fra kloak.

Hel eller delvis tilbagebetaling af tilslutningsbidrag

En virksomheds udtræden af spildevandsforsynings-selskabet kan medføre, at spildevandsforsynings-selskabet ikke behøver at foretage anlægsinvesteringer for fortsat at kunne opfylde sin forsyningspligt og overholde sine udledningstilladelser. Det kan f.eks. være, hvis spildevandsforsynings-selskabet ellers ville være tvunget til at udvide renseanlæggets kapacitet eller etablere/udvide bassiner til tilbageholdelse af spildevand ved overløb fra fælleskloak. I den situation kan det være relevant for spildevandsforsynings-selskabet at foretage en hel eller delvis tilbagebetaling i forbindelse med udtræden for spildevand, fordi det vil være i spildevandsforsynings-selskabets interesse.

7.5 Betaling til Skat for direkte udledning af spildevand

Ved direkte udledning af spildevand, skal der betales afgift af vandets indhold af kvælstof, fosfor og iltforbrugende organiske stoffer (B15) efter reglerne i lov om afgift på spildevand. Afgifterne er for tiden (2020) på 30 kr/kg kvælstof, 165 kr/kg fosfor og 16,5 kr/kg B15. Virksomheder kan under nogle betingelser få del af afgiften godtgjort efter lovens § 10.

Spildevandsanlæg, som er omfattet af loven, skal anmelde sig til registrering hos told- og skatteforvaltningen.

Skat er ressortmyndighed for afgift ved direkte udledning. Der henvises til [Skats hjemmeside](#).

8. Relevant lovgivning og vejledninger

[Lov om miljøbeskyttelse \(miljøbeskyttelsesloven\).](#)

§ 28: Tilladelse til udledning af spildevand til vandløb, søer og havet

§33: godkendelse af listevirksomheder med direkte udledning af spildevand

[Bekendtgørelse om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4 \(Spildevandsbekendtgørelsen\)](#)

[Spildevandsvejledningen](#)

[Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter \(Indsatsbekendtgørelsen\).](#)

[Vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområder \(Vejledning til indsatsbekendtgørelsen\)](#)

[Bekendtgørelse om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster \(Miljømålsbekendtgørelsen\)](#)

[Bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand](#)

[Bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og havområder](#)

[Bekendtgørelse om overvågning af overfladevandets, grundvandets og beskyttede områders tilstand og om naturovervågning af internationale naturbeskyttelsesområder](#)

[Bekendtgørelse om udpegning og administration af international naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter \(Habitatbekendtgørelsen\)](#)

[Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter \(VVM\)](#)

[Lov om betalingsregler for spildevandsforsyningsselskaber m.v. \(Betalingsloven\)](#)

[Bekendtgørelse af lov om afgifter af spildevand \(Afgiftsloven\)](#)

[Vejledning om betalingsregler for spildevandsanlæg](#)

[Bekendtgørelse om udpegning og administration af international naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter \(Habitatbekendtgørelsen\)](#)

[Vejledning om naturbeskyttelseslovens § 3 beskyttede naturtyper](#)

Vejledning til afkobling fra kloak og decentral rensning med udledning af industrispildevand

UDKAST

Miljøstyrelsen
Tolderlundsvej 5
5000 Odense C

www.mst.dk